

LEGAL ALERT 22/08/2024

Ustawa z 24.06.2024 r. o ochronie sygnalistów¹

Z dniem 25 września 2024 r. zaczyna obowiązywać ustawa z 24.06.2024 r. o ochronie sygnalistów, która zakresem swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii².

Definicja sygnalisty

W rozumieniu art. 4 ustawy sygnalistą jest: osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą. Ustawa obejmuje swoim zakresem nie tylko pracowników, ale również m.in.: osoby świadczące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, akcjonariuszy, wspólników, członków organów osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Przedmiot zgłoszenia

Zgodnie z art. 3 ustawy przedmiotem zgłoszenia sygnalisty jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące m.in.: korupcji, usług, produktów i rynków finansowych, ochrony konsumentów, ochrony prywatności i danych osobowych.

Ochrona sygnalisty

W celu ochrony sygnalistów ustawa wprowadza zakaz działań odwetowych. Przykładowymi działaniami odwetowymi mogą być: wypowiedzenie umowy, której stroną jest sygnalista, obniżenie

¹<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20240000928/O/D20240928.pdf>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32019L1937>

wynagrodzenia, degradacja, ograniczenie dostępu do awansu bądź szkoleń pracowniczych, mobbing, dyskryminacja.

Jednocześnie ustawa w rozdziale 6. wprowadza szereg sankcji karnych za poszczególne typy przestępstw. Przykładowo: uniemożliwienie lub utrudnianie zgłoszenia sygnaliście zagrożone jest karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do roku. Ustawa przewiduje również sankcje za świadome dokonanie fałszywego zgłoszenia w postaci kary grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

Procedura zgłoszeń wewnętrznych

Ustawa nakłada dodatkowe obowiązki na podmioty prawne zatrudniające co najmniej 50 osób (w przeliczeniu na pełne etaty). Od 25.09.2024 r. taki podmiot musi wdrożyć procedurę zgłoszeń wewnętrznych, która powinna przewidywać co najmniej możliwość dokonania zgłoszeń pisemnie lub ustnie. Ustawa nakłada również na ww. podmioty obowiązek prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych.

Anonimowość zgłoszeń i ochrona danych osobistych

Ujawnienie danych osobowych sygnalisty może nastąpić tylko za jego zgodą. Ustawa przewiduje jednak wyjątki od reguły poufności np. gdy ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie. Takie ujawnienie musi jednak być poprzedzone powiadomieniem sygnalisty przez właściwy organ publiczny lub właściwy sąd.

Szczegółowo na temat ustawy o ochronie sygnalistów oraz jej konsekwencjach dla przedsiębiorcy można przeczytać w artykule przygotowanym przez zespół prawników kancelarii DJP → [Link do artykułu.](#)